

TLAČOVÁ SPRÁVA

Pred okresným úradom v Leviciach protestovali ochranári.

Symbolicky „zaspali“, lebo úrad tri roky „spí“ pri podnete o enviroškodách.

Levice, 28. 8. 2020 - **Pred budovou okresného úradu v Leviciach usporiadali v piatok 28. 8. 2020 ochrancovia rieky Hron verejné zhromaždenie so symbolickým „zaspaním“ účastníkov. Happening v štýle tzv. „die-in“, ktorého aktérmi boli aj veľké nafukovacie a plyšové ryby, mal za cieľ upozorniť na vleklé konanie úradu, ktorý už tri roky „spí“ pri kauze prešetrenia environmentálnej škody na rybách, biotopoch lužných lesoch a vode v súvislosti s prevádzkou MVE v Želiezovciach.**

Ešte na prelome mája a júna 2017 zaznamenali pod malou vodnou elektrárnou (MVE) Želiezovce rybári hromadný úhyn rýb, pričom stovky z nich boli posekané a mechanicky poškodené. Slovenská inšpekcia životného prostredia vtedy skonštatovala, že nejde o mimoriadne zhoršenie vôd, ale o udalosť, ktorá vznikla v dôsledku prevádzkovania vodnej stavby a podnet miestnych obyvateľov odstúpila na okresný úrad v Nitre. Keďže toto konanie nemalo do augusta 2017 žiadne výstup, obrátili sa rybári a ochranári na inšpekciu životného prostredia opäť a podali oznámenie podľa zákona č. 359/2007 o prevencii a náprave environmentálnych škôd v súvislosti s prevádzkou vodného diela Želiezovce na Hrone. Príslušným úradom na konanie bol a je okresný úrad v Leviciach, ktorý ale ani po troch rokoch nedokázal kauzu uzavrieť.

„Okresný úrad sme opakovane žiadali o informáciu o tom, ako pokračuje rozhodovanie o podnete. Dostali sme odpoveď, že environmentálna škoda bola preukázaná, no keďže ide o prvé takéto konanie o náprave environmentálnych škôd na Slovensku, ktoré môže byť precedensom, chcú sa k nemu postaviť zodpovedne. Postup úradu však nemôžeme považovať za dobrý precedens. Ak je ochrana životného prostredia verejným záujmom a hrozia environmentálne škody, úrady by takéto prípady mali riešiť promptne. Tri roky považuje považujeme za neprimerane dlhú dobu,“ hovorí riaditeľka WWF Miroslava Plassmann.

Oznámenie o environmentálnej škode podalo Združenie Slatinka, kauzu následne prebralo WWF Slovensko. Jeho obsahom boli informácie nielen o hromadnom úhyne rýb, ktorý nastal ešte v čase skúšobnej prevádzky MVE. Podnet smeroval aj ku zdokumentovanému vysychaniu brehových porastov (súčasť biotopov európskeho významu) a poklesu hladiny podzemnej vody pod haťou MVE nižšie na toku.

„Za tri roky dodala Štátna ochrana prírody SR, Výskumný ústav vodného hospodárstva a Slovenský hydrometeorologický ústav okresnému úradu rôzne stanoviská a podklady, z ktorých vyplýva, že jednoznačne došlo ku vzniku environmentálnej škody. SHMÚ upozornil na výrazný pokles hladiny podzemnej vody pod haťou MVE o 0,88 cm, ktorý sa časovo kryje so spustením prevádzky MVE. ŠOP SR zas skonštatovala likvidáciu biotopov európskeho významu na ploche viac ako 290 tisíc m². VÚVH upozorňujú na to, že stavba MVE Želiezovce neprešla posúdením podľa Rámcovej smernice o vode a že EK vedie voči Slovensku infringement aj vo veci MVE Želiezovce,“ vymenúva Martina Paulíková, externá expertka WWF Slovensko a dodáva: *„Napriek tomu všetkému sme okrem osadenia ochrannej mreže, aby sa migrujúce ryby opäť nedostali do turbíny MVE, zatiaľ nezaznamenali žiadne opatrenia na elimináciu škôd.“*

Verejné zhromaždenie sa uskutočnilo v rámci podujatia *Za zdravé rieky bez hatí 2020*, ktoré začalo takmer pred týždňom pri prameni Hrona za účasti ministra životného prostredia Jána Budaja, ministra pôdohospodárstva Jána Mičovského a štátneho tajomníka MŽP SR Michala Kiču. V rámci podujatia s heslom #odhatajmeHron putujú ochranári, vedci či rybári od prameňa Hrona do jeho ústia do Dunaja s cieľom upozorniť na potrebu zachovania zdravých riek bez hatí. .

Viac informácií o akcii *Za zdravé rieky bez hatí 2020*: <https://www.ziverieky.sk/clanky/za-zdrave-rieky-bez-hati-2020/>

Kontaktné osoby:

Martina Paulíková, Združenie Slatinka, 0915 811 195, paulikova@changenet.sk

Andrea Settey Hajdúchová, WWF Slovensko, 0908 700 857, ahajduchova@wwfsk.org